

Handläggare
Christina Österling
Telefon: 08-508 36 214

Till
Äldrenämnden
den 31 januari 2017

Remiss om Ökad insyn i välfärden (SOU 2016:62)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 001804/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Den 3 oktober 2016 presenterades betänkandet Ökad insyn i välfärden (SOU 2016:62) om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i privat utförd offentligt finansierad verksamhet, bl.a. vård och omsorg.

Av betänkandet framgår att förslaget om införandet av offentlighetsprincipen kommer föra med sig ett antal nya krav på privata aktörer. Betänkandet tar också upp att förslaget kommer att medföra vissa konsekvenser för de privata aktörerna, bl.a. ökad administration och vissa kostnader. Införandet av offentlighetsprincipen bedöms dock inte medföra någon märkbar skillnad för den enskilde i fråga om skydd för dennes integritet. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Äldreförvaltningen är generellt positiv till att offentlighetsprincipen införs hos privata aktörer. Det är viktigt att lika villkor gäller för alla aktörer oberoende av huvudman. Det bidrar också till att stärka rättssäkerheten. Äldreförvaltningen kan inte heller se att förslaget på något sätt skulle påverka den enskilde negativt.

Äldreförvaltningen saknar dock en vidare analys i betänkandet om hur ökade kostnader hos de privata aktörerna ska finansieras.

Äldreförvaltningen ser också vissa praktiska utmaningar med offentlighetsprincipen när det gäller arkivering.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 3 september 2015 att ge en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett förslag om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i privat utförd offentligt finansierad verksamhet, bl.a. vård och omsorg. Utredningen har antagit namnet Ökad insyn i välfärden. Den 3 oktober 2016 lämnade utredningen sitt betänkande. Betänkandet har skickats på remiss till bl.a. Stockholms stad.

Ärendet

Av betänkandet framgår att förslaget om införandet av offentlighetsprincipen kommer föra med sig ett antal nya krav på privata aktörer. De blir bl.a. skyldiga att registrera sina handlingar och skyndsamt handlägga framställningar om utlämnande av allmänna handlingar. Detta i enligt med samma principer som gäller för myndigheter.

Den kommunala arkivmyndigheten föreslås vara arkivmyndighet för kommunala verksamheter som överlåtits till privata aktörer. Motsvarande för landstingskommunala verksamheter föreslås arkivmyndigheten i landstinget. Det föreslås också blir möjligt för kommuner och landsting att meddela föreskrifter om arkivvård samt avgifter för tillsyn och förvaring av arkiven.

Betänkandet tar också upp att förslaget kommer att medföra vissa konsekvenser för de privata aktörerna, bl.a. ökad administration och vissa kostnader.

Införandet av offentlighetsprincipen bedöms dock inte medföra någon märkbar skillnad för den enskilde i fråga om skydd för dennes integritet.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsen pensionärsråd har tagit del av ärendet den 24 januari 2017 och de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen den 25 januari 2017. Socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshindersfrågor har informerats om ärendet den 26 januari 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen är generellt positiv till att offentlighetsprincipen införs hos privata aktörer. Det är viktigt att lika villkor gäller för alla aktörer oberoende av huvudman. Det bidrar också till att stärka rättssäkerheten. Äldreförvaltningen kan inte se att förslaget på något sätt skulle påverka den enskilde negativt.

Betänkandet tar upp att förslaget kommer att medföra vissa konsekvenser för de privata aktörerna, bl.a. ökad administration och vissa kostnader. Äldreförvaltningen saknar dock en vidare analys i betänkandet om hur dessa kostnader ska finansieras.

Äldreförvaltningen kan här se att förslaget indirekt kan komma att medföra ökade kostnader för kommun och landsting i form av höjd ersättning.

Äldreförvaltningen kan också se vissa praktiska utmaningar med offentlighetsprincipen när det gäller arkivering. Exempelvis en aktör av hemtjänst som har sitt säte i Sollentuna men också är aktör i Stockholm, Täby, Solna och Sundbyberg – var ska handlingarna arkiveras? Detta behöver tydliggöras innan bestämmelserna träder i kraft.

Avslutningsvis vill äldreförvaltningen nämna att det i Stockholms stad redan idag finns en bra insyn hos de privata aktörerna av äldreomsorg. Detta genom att insynen har reglerats i de avtal som staden har med de privata aktörerna i enlighet med 3 kap 19 § kommunallagen.

Bilagor

1. Ökad Insyn i välfärden (SOU 2016:62) - sammanfattning